

LA PRECARIETAT TÉ NOM DE DONA

ESTER COSTA I FITA

Delegada sindical de la IAC (Intersindical Alternativa de Catalunya) Girona, Catalunya

Tot i que la precarietat laboral i vital afecta homes, dones, joves i grans, aquest article està específicament adreçat a analitzar la situació de precarietat de les dones a Catalunya. Des del sindicalisme necessitem aprofundir la nostra mirada feminista, atès que durant anys s'ha negligit. Que l'any 2018 la vaga feminista del 8 de març agafés més força que mai al nostre país afegeix una motivació per dedicar aquest article a la precarietat que pateixen específicament les dones.

Les dades del 2018 mostren que, de les 412.000 persones en atur forçós a Catalunya, 235.900 són dones, un 67%, davant 187.000 homes. Durant l'any 2017 l'atur es va reduir un 9,6% en el cas dels homes, però només un 4,6% en el cas de les dones. Pel que fa al sou mitjà, a l'any 2016, els homes percebien una mitjana de 27.714 euros bruts anuals i les dones 20.946, és a dir, de mitjana, les dones cobren un 25% menys. El risc de pobresa per a les dones és del 25,4% mentre que és el del 24% per als homes. La taxa d'activitats dels homes és del 66,9% i en dones és del 56,78%, és a dir 10 punts percentuals inferiors. Una altra dada molt reveladora és que el risc de pobresa de les llars amb una o més criatures i un adult (la majoria mares) és del 42% quan la mitjana és del 22%.

Podríem continuar amb les feines a temps parcial, que destapen una problemàtica molt complexa i diversa, que inclou l'assignació a les dones de les feines tant de criança com de cura de la gent gran. Per exemple, només un 59% de les dones mares treballen, o que les excedències per criar les acaben fent les dones perquè tenen un salari més baix, tancant un cercle viciós. A més, cal destacar el sector de la neteja de llars, en el qual els drets laborals brillen per la seva absència, amb sous de 600 euros mensuals per a dones internes, moltes vegades migrants, que estan subjectes a la voluntat d'uns amos que no poques vegades les assetgen i agredeixen sexualment, com denuncia l'associació *Mujeres Palante*. Però això no acaba aquí, els contractes a temps parcial moltes vegades amaguen frau a la seguretat social, un frau que consisteix a fer contractes per un nombre reduït d'hores que

s'acaba convertint en jornades de 8h, la majoria de les quals es paguen fora de la nòmina.

D'altra banda, ens preocupa el poc avenç que s'ha produït en la distribució del temps dedicat a la tasca de la llar. La desproporció entre homes i dones és desorbitada. Cert és que en els últims temps hi ha hagut petits canvis positius, però molt lentament. La doble jornada laboral de les dones (la part pagada i la part no pagada) continua sent majoritària. La feina invisible, com que no està considerada com a feina perquè no té un salari, no té la dimensió que es mereix i per tant, mai forma part del primer punt de cap programa electoral.

Hem de recordar aquí el que deia Angela Davis, «*el feminisme és la idea radical que les dones som persones*». Tanmateix no podem oblidar els assassinats de dones (55 durant el 2017), la cultura de la violació, sovint tractada de manera injusta i fins i tot cruel en els mitjans de comunicació o el sexisme imperant en el món del consum i la publicitat. Aquesta violència sistèmica contra les dones també precaritzava les nostres vides i ens dona encara més motius per convertir cada 8 de març en una jornada de reivindicació massiva.

A més durant tot el període de crisi les retallades al sector públic, especialment a l'educació (sobretot a les escoles bressol), la sanitat, l'atenció sociosanitària (cura de gent gran) i els serveis socials han posat més càrrega sobre les espatlles de les dones, que a banda de veure reduïts els seus salaris o quedar-se sense feina, han hagut de fer front a més treball de cures a causa de la disminució dels ajuts públics.

Finalment, no podem oblidar tampoc la lluita que hem fet les dones sindicalistes dins les nostres organitzacions, per ser reconegudes, per a tenir espais de visualització i per ocupar espais de direcció.

La lluita pel benestar de la classe treballadora no està reduïda a la lluita per la igualtat econòmica, que resulta molt important, però no suficient. La lluita per la dignitat de les dones ha de formar part de qualsevol sindicat i organització que vulgui millorar les vides de la gent treballadora. □